

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoV/5/2023
Identifikačné číslo spisu:	9518100008
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:9518100008.10

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Martina Bargela, JUDr. Patrika Pribelského, PhD. a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci obvineného H. D. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 25. marca 2025 v Bratislave o dovolaniach obvinených T. B., K. K. a W. M. proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. októbra 2019, sp. zn. 4 To 5/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolania obvinených T. B., K. K. a W. M. odmieta.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutia súdov nižších stupňov

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 25. marca 2019, sp. zn. BB-3T/2/2018, boli okrem iných uznaní za vinných obvinení:

T. B. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a v bode 2/ z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a) a i) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z.,

K. K. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona; v bode 2/ z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a) a i) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z.; v bode 5/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona a v bode 10/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona,

W. M. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona; v bode 2/ z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a) a i) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. a v bode 3/ z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i) a j) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 457/2003 Z. z. na skutkovom základe, že:

1/ zomrelí Ľ. B., P. T., P. N., P. B., C. M., E. T., B. T., B. K., Š. H., spolu s osobami D. N., prezývaný „Č.“, W. M., K. K., Q. A. prezývaný „A.“, T. B., P. V., D.. B., a osobami C.. Y., Z.. V., W.. F., ktorým bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia, a ďalšími doposiaľ nezistenými osobami, založili v presne neurčenom čase minimálne od roku 1999 zločineckú skupinu všeobecne známu pod označením „B.Á.“, boli jej členmi, pričom zločinecká skupina pôsobila až do konca roku 2010 na rôznych miestach, najmä v F. B. a okolí a v okresoch X., K., ale aj na iných miestach na území Slovenskej republiky. V rámci štruktúry uvedenej zločineckej skupiny na najvyššej pozícii v zložke riadiacej a rozhodovacej pôsobil Ľ. B. a priamo pod ním pôsobili P. T., P. N., P. B., C. M., ďalej W. M., D. N., K. K., pričom v čase, ako bol Ľ. B. na úteku pred políciou, približne od 17. januára 2000 formálne za zločineckú skupinu vystupoval P. T. aj napriek tomu, že zločineckú skupinu naďalej riadil Ľ. B. Na nižšej úrovni hierarchie skupiny pôsobili D.. B., B. T., E. T., H. D., prezývaný „B.“, ktorý bol členom zločineckej skupiny minimálne od roku 2005, Q. A., T. B., P. V., Š. H., B. K., C.. Y., Z.. V., W.. F., pre zločineckú skupinu bol činný R. S., ktorému bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia a ďalšie nezistené osoby. Pod priamym vedením W. M. pôsobila v rámci zločineckej skupiny tzv. podskupina, do ktorej patrili C.. Y., W.. F., pričom menovaní boli členmi zločineckej skupiny minimálne do apríla 2007, avšak kontakt s Ľ. B. udržiavali aj po uvedenom dátume. Pod priamym vedením P. N. pôsobila tzv. podskupina, do ktorej patrili P. V., B. K., Q. A., T. B. Štruktúra zločineckej skupiny sa v priebehu času menila a P. V. a B. K. zo skupiny v roku 2006 odišli. Zločinecká skupina sa zaoberala páchaním rôznej ekonomickej a majetkovej trestnej činnosti za účelom získavania finančných prostriedkov, a to najmä trestnou činnosťou súvisiacou s neoprávneným uplatňovaním nárokov na vrátenie dane z pridanej hodnoty, podvodov a nedovolenou výrobou cigariet, ako aj páchaním násilnej trestnej činnosti, najmä vražd, ktoré boli páchané z rôzneho motívu, a to najmä likvidáciou osôb, ktoré patrili do konkurenčnej skupiny „W.“, likvidáciou takzvaných „bielych koní“, t. j. potenciálnych svedkov, ktorí by mohli vypovedať najmä o ekonomickej trestnej činnosti páchanej členmi uvedenej zločineckej skupiny, likvidáciou vlastných členov zločineckej skupiny, pri ktorých vzniklo nebezpečenstvo ich spolupráce s políciou alebo mali vykonať trestnú činnosť so ziskom, bez vedomia Ľ. B., pričom členovia zločineckej skupiny pri získaní finančných prostriedkov, tieto v určitej percentuálnej výške, minimálne 10 % zo zisku, odvádzali do tzv. „spoločného fondu“ najvyššie postavenému členovi skupiny Ľ. B. Pre uvedenú zločineckú skupinu bol od presne nezistenej doby, minimálne do 31. júla 2005 činný aj JUDr. A. F., ktorý ako príslušník Policajného zboru SR, pôsobiaci v Policajnom zbore od 15. júla 1997 do 31. júla 2005, za odmenu poskytoval členom skupiny viaceré informácie, získané v rámci výkonu svojej funkcie ako príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky,

2/ Ľ. B. ako najvyššie postavený člen skupiny sa spolčil s ďalšími členmi skupiny a to s K. K., D. N., Q. A., W. M., T. B., P. V., P. N., B. K., C.. Y., Z.. V. za účelom usmrtenia poškodeného M. É., nar. XX. P. XXXX ako žijúceho člena konkurenčnej skupiny „W.“ a jeho ochrankára A. K., nar. X. V. XXXX a to tým spôsobom, že motorovými vozidlami pod zámienkou falošnej policajnej akcie zablokujú cestu vozidlu, v ktorom pôjde poškodení, tých následne spútajú, zoberú z miesta preč, vrátane ich vozidla, kde ich na inom mieste usmrtia, za týmto účelom si rozdelili a vzájomne skoorinovali svoje úlohy a to tým spôsobom, že JUDr. A. F. v tej dobe príslušník Policajného zboru SR poskytol P. T. informácie o pobyte poškodeného M. É., ktorého miesto pobytu v rámci A. nebolo skupine „B.“ známe a na základe takejto pomoci JUDr. A. F. bola vykonaná príprava na usmrtenie poškodeného M. É.. Ľ. B., P. T., P. N., B. K., K. K., D. N., Q. A., W. M., T. B., P. V., C.. Y. a Z.. V. sa v presne nezistenom čase vo večerných hodinách dňa 9. apríla 2003 stretli na ceste do Y. W. - časť R., kde im Ľ. B. rozdelil vozidlá, zbrane a úlohy a to tak, že K. K. bol vodičom vozidla zn. Audi A-100 Combi, Z.. V. bol vodičom vozidla zn. Škoda Felícia, C.. Y. dostal umelohmotné putá na spútanie vodiča, resp. ochrankára M. É. a spolu s P. N., ktorý dostal bližšie nezistenú strelnú zbraň, ho mali po zablockovaní

vozidla zaistiť a spútať. Ľ. B. bol vodičom vozidla zn. Škoda Superb, vedľa neho sedel Q. A., D. N. bol vyzbrojený vlastnými dvoma bližšie nezistenými strelnými zbraňami a mal po zablokovaní vozidla zaistiť M. É. a Q. A., T. B. a B. K. dostali taktiež doposiaľ bližšie nezistené strelné zbrane, kde všetci boli určení ako strelci. Následne sa spoločne presunuli vo vyššie uvedených vozidlách v čase okolo 22.00 hod. dňa 9. apríla 2003 na miestnu komunikáciu ulica N. W. v A. - M., kde K. K.F. s vozidlom zn. Audi zastal kolmo na vozovku a Z. V. s vozidlom značky Škoda Felícia zastal pozdĺžne na okraj vozovky v pravom jazdnom pruhu a osoby P. N., W. M., D. N., Q. A., T. B. a B. K. sa rozostavili do pozície strelcov popri uvedených vozidlách a miestnej komunikácii, načo po znamení udelenom K. K. od P. H., ktorý sledoval pohyb poškodených a to prostredníctvom Ľ. B. a D. N., sa K. K. s vozidlom zn. Audi presunul do dráhy vozidla zn. Škoda Fábria, ktorého posádku tvorili ako vodič a ochrankár A. K. a M. É. ako spolujazdec, kde vozidlo Škoda Fábria muselo vzhľadom na vytvorenú prekážku zastaviť a za týmto vozidlom zastavil Ľ. B. s vozidlom Škoda Superb, aby znemožnil vozidlu Škoda Fábria pohyb vzad, na mieste následne došlo k vzájomnej prestrelke medzi posádkou vozidla Škoda Fábria a bližšie nezistenými strelcami spomedzi osôb P. N., B. K., W. M., D. N., Q. A., T. B., počas ktorej došlo k usmrteniu poškodeného A. K., ktorý z vozidla stihol vystúpiť a ujsť neďaleko do trávnatého porastu, kde následkom strelby podľahol, pričom bezprostrednou príčinou jeho smrti bolo zakrvácanie do pravej pohrudnicovej dutiny pri zastrele hrudníka a vykrvácanie navonok z priestrelu ľavého ramena, rovnako pri prestrelke došlo aj k usmrteniu P. N. a následne po strelbe obžalovaní naložili poškodeného M. É.E., spútaného putami s rukami za chrbtom, do vozidla zn. Audi, ktoré ako vodič viedol K. K. a v sprievode minimálne dvoch ďalších motorových vozidiel s poškodeným M. É. odišli v smere na obec C., pričom obžalovaní z miesta činu zobrali so sebou aj vozidlo Škoda Fábria, na ktorom prišli poškodení, odkiaľ pokračovali v ceste až pokiaľ neprišli k pásu stromov nachádzajúcim sa na ceste medzi obcami C. a C., kde na ľavej strane cesty v smere jazdy Ľ.C. B., K. K., D. N., Q. A., W. M., T. B., B. K., C. Y. a Z. V. vystúpili z vozidiel a po ľavej strane išli s poškodeným M. É. po okraji pásu stromov do vzdialenosti cca 200 metrov od cesty, kde sa k obžalovaným pridal P. T. spolu s P. V., ktorí na uvedené miesto priniesli náradie na kopanie, pričom P. T. s Ľ. B. spútaného poškodeného M. É. najprv vypočúvali, počas čoho ostatní kopali hrob a následne P. T. s Ľ. B. spútaného poškodeného M. É. zvalili na zem, kde ho obaja uškrtili pomocou lana, čím mu spôsobili smrť. Následne Q. A., T. B., P. V., B. K., C. Y. a Z. V. za účelom zbavenia sa tela poškodeného M. É. a znemožnenia jeho nálezu zakopali jeho telo do nimi vykopaného hrobu na mieste, kde došlo k usmrteniu spolu s telom P. N., pričom P. T. ešte v ten deň kontaktoval JUDr. A. F. a spolu s K. K. odišli za ním do C. a podrobne ho informovali o priebehu predmetného skutku a následne JUDr. A. F. z pozície svojho postavenia príslušníka Policajného zboru SR aktívne ovplyvňoval priebeh vyšetrovania a poskytoval informácie o priebehu vyšetrovania, v prospech skupiny „B.“, v snahe zabrániť zisteniu reálneho skutkového stavu,

3/ Ľ. B. ako najvyššie postavený člen skupiny spolu s W. M. a ďalšími doposiaľ nezistenými členmi skupiny sa v presne nezistenom čase, na presne nezistenom mieste dohodli na fyzickej likvidácii osoby T. T., nar. XX. V. XXXX (ďalej len „poškodený“), v úmysle zakryť iný trestný čin z obavy, že by poškodený mohol vypovedať pravdu o podvodoch s DPH, kde vystupoval ako tzv. „biely kôň“ a to tak, že po tom čo poškodený vybral z účtu spoločnosti C., s.r.o. č. XXXXXXXX/XXXX vedený v L. A., a. s. v období od 5. decembra 2003 do 21. apríla 2004 celkovú sumu 830 677,82 eur (25 025 000 Sk), ktorá bola na uvedený účet pripísaná ako vrátka DPH z Daňového úradu M. V., presne nezisteného dňa v letných mesiacoch, po 18. máji 2004, W. M. telefonicky kontaktoval C. Y., ktorého vyzdvihol svojim osobným motorovým vozidlom pri jeho dome vo M. V., odkiaľ ho odviezol na vopred vybrané miesto určené W. M.K. a Ľ. B. do lesného porastu nachádzajúceho sa v katastrálnom území obce M. Ú.P., kde v lesnom poraste, pod listím, bolo ukryté náradie slúžiace na kopanie, a po tom, čo W. M. určil miesto, kde bude vykopaná jama, túto na jeho pokyn, spolu s ním, začal kopáť C. Y., a následne po príchode na uvedené miesto doposiaľ nezisteným osobným motorovým vozidlom, W. M. spolu s Ľ. B. odišli na bližšie nezistené miesto, odkiaľ priviezli osobným motorovým vozidlom značky Audi Combi Allround sivozelenej metalízy poškodeného, spútaného kovovými putami s rukami za chrbtom, k vopred vykopanej jame, pri ktorej ich čakal C. Y., kde Ľ. B. poškodeného ľavou rukou zozadu chytil pod krk, ktorý zovretím medzi rameno a predlaktie stlačil a takto ho uškrtil, následne, na jeho pokyn, C. Y., poškodeného povyzliekal a zložil mu z rúk putá, na čo Ľ. B. nohou kopol telo poškodeného do pripravenej jamy, kde ju W. M. spolu s C. Y., po naliatí neznámej chemikálie na telo ležiace v jame,

zasypali hlinou a zakryli trávou, listami, aby tak zahladili stopy,

5/ Ľ. B. ako najvyššie postavený člen zločineckej skupiny sa spojil s K. K. a R. S. - členmi zločineckej skupiny, za účelom usmrtenia člena zločineckej skupiny poškodeného P. T., nar. XX. Q. XXXX (ďalej len „poškodený“) za to, že poškodený mal vykonať trestnú činnosť, z ktorej plynul zisk bez vedomia Ľ. B., pričom za týmto účelom si rozdelili a vzájomne skoorinovali svoje úlohy a to tak, že Ľ. B. a K. K. oslovili R. S., že zavraždia poškodeného a to v čase, ako si k nemu na pozemok príde poškodený odložiť - zazimovať loď, pričom následne v presne nezistený deň v mesiaci november 2006 prišiel K. K. ako dohodnutý strelec na pozemok do areálu bývalého družstva nachádzajúcom sa v Č. - katastrálne územie V. A., okres F. B., ktorý užíva R. S. skôr a ukryl sa v blízkosti štvrtej pozdĺžnej budovy bývalej slepačej farmy spolu s presne nezistenou strelnou zbraňou, pričom následne sa na toto miesto dostavili Ľ. B. spolu so D. N., R. S. a poškodeným a po nacúvaní člnu spolu s vozidlom pod prístrešok štvrtej pozdĺžnej budovy bývalej slepačej farmy a po vzájomnom krátkom rozhovore Ľ. B., D. N., R. S. a poškodeného, po tom, čo dohodnutý strelec K. K. nevyšiel z úkrytu, pristúpil Ľ. B. zozadu k poškodenému a vystrelil z doposiaľ nezistenej strelnej zbrane do zadnej časti hlavy poškodeného, ktorého na mieste usmrtil a následne K. K. a R. S. za účelom zbavenia sa tela poškodeného a znemožnenia jeho nálezu toto rozdelili na viacero častí, pričom časť takto rozporciovaného tela pomleli v mlyne na mäso v uvedenom areáli a takto pomleté telo vysypali do koryta rieky V. F. a časť tela, ktoré nepomleli spoločne so D. N. zakopali do ním vykopaného hrobu na poli za areálom družstva,

10/ členovia zločineckej skupiny K. K. a H. D. sa z obavy o svoje životy spojili s R. S. za účelom usmrtenia najvyššie postaveného člena zločineckej skupiny poškodeného Ľ. B., nar. XX. H. XXXX (ďalej len „poškodený“), pričom za týmto účelom si rozdelili a vzájomne skoorinovali svoje úlohy, a to tým spôsobom, že K. K. spolu s H. D. naplánovali usmrtenie poškodeného a za tým účelom zabezpečili pre R. S. bager žltej farby značky JCB 3 CX, a to z dôvodu vykopania hrobu po vražde poškodeného a K. K. spolu s H. D. zabezpečili na vraždu poškodeného doposiaľ nezistenú dlhú a krátku strelnú zbraň, pričom K. K. sa dňa 2. decembra 2010 ráno v presne nezistenom čase, dostavil do areálu bývalého družstva - slepačej farmy nachádzajúcej sa v Č.C. - katastrálne územie V. A., okres F. B., ktorý užíva R. S., a to na základe získanej informácie od R. S., že poškodený má prísť do uvedeného areálu z dôvodu dohodnutého stretnutia s R. S. týkajúceho sa plnenia propán-butánových fliaš, kde K. K. odovzdal R. S. doposiaľ nezistenú strelnú zbraň a sám sa s doposiaľ nezistenou zbraňou, ako vopred dohodnutý strelec, ukryl do garáže a čakal na poškodeného a následne po príchode poškodeného na uvedený pozemok, sa tento rozprával s R. S. a po tom, čo K. K. z úkrytu nevyšiel a poškodený začal byť nervózný, R. S. zo zbrane, ktorú mu dal predtým K. K., opakovanne vystrelil na poškodeného a tohto usmrtil a následne R. S. s bagrom JCB 3 CX vykopal hrob, do ktorého spoločne s K. K. vložili telo poškodeného a R. S. uvedenú jamu zasypal. V doposiaľ v presne nezistenom čase, pravdepodobne v marci 2011, K. K., H. D. a R. S. z obavy, že by polícia mohla nájsť telo poškodeného, po vzájomnej dohode a za pomoci bagru vykopali telo poškodeného a toto previezli k vopred pripravenému hrobu a to na pozemok v Č. na D. ulicu, ktorý užíva H. D. a následne potom, čo sa H. D. dozvedel, že K. K. chce spolupracovať s políciou, telo poškodeného bolo premiestnené na neznáme miesto.

Špecializovaný trestný súd za to uložil obvineným:

T. B. podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 1 a § 29 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. výnimočný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov, na ktorého výkon ho podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. zaradil do tretej nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 58 ods. 3 a § 59 ods. 1 písm. a) až c) Trestného zákona mu uložil aj trest prepadnutia majetku.

K. K. podľa § 144 ods. 3, § 39 ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. a), § 42 ods. 1 a § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia. Súčasne podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výroky o treste uložené mu

rozsudkom Okresného súdu Komárno z 3. októbra 2017, sp. zn. 1T/142/2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 25. apríla 2018, sp. zn. 2To/30/2018, rozsudkom Okresného súdu Trnava z 19. apríla 2016, sp. zn. 7T/180/2015, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Okrem toho mu uložil podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad na 3 roky a podľa § 58 ods. 3 a § 59 ods. 1 písm. a) až c) Trestného zákona aj trest prepadnutia majetku.

W. M. podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 1 a § 29 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 457/2003 Z. z. výnimočný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov, na ktorého výkon ho podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 457/2003 Z. z. zaradil do tretej nápravnovychovnej skupiny. Podľa § 58 ods. 3 a § 59 ods. 1 písm. a) až c) Trestného zákona mu uložil aj trest prepadnutia majetku.

Špecializovaný trestný súd zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť nahradiť škodu okrem iných obvinených:

K. K. a H.Y. D. spoločne a nerozdielne 10 000 eur jednotlivo poškodeným Q. W. a N. B., pričom so zvyškom nároku na náhradu škody ich podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal na civilný proces a

D. N., K. K., Q. A., W. M., T. B., P. V. a JUDr. A. F. spoločne a nerozdielne 985 eur poškodenému Ing. T. K..

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom z 8. októbra 2019, sp. zn. 4 To 5/2019, podľa § 321 ods. 1 písm. d) a e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 25. marca 2019, sp. zn. BB-3T/2/2018, okrem iného (vo vzťahu k obvineným, ktorý dovolanie v tejto veci nepodal) vo výrokoch o treste u obvinených T. B., W. M. a u obvineného K. K.Á. len vo výroku o treste prepadnutia majetku. V súlade s § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil obvineným:

T. B. podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 1 a § 29 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. výnimočný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov, na ktorého výkon ho podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. zaradil do tretej nápravnovychovnej skupiny. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. mu uložil aj trest prepadnutia majetku,

K. K. podľa § 58 ods. 2 a § 59 ods. 1 písm. a) až c) Trestného zákona trest prepadnutia majetku a

W. M. podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 1, § 29 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 457/2003 Z. z. výnimočný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, na ktorého výkon ho podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 457/2003 Z. z. zaradil do tretej nápravnovychovnej skupiny. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 457/2003 Z. z. mu uložil aj trest prepadnutia majetku.

II.

Dovolania a ich doplnenia

II.1. obvinený T. B.

Tento obvinený formálne uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), e), g) až i) a k) Trestného poriadku.

Obvinený v rámci obsiahleho opisu vlastného trestného stíhania uviedol, že v tejto veci bol Okresným súdom Trenčín vydaný príkaz zo 7. decembra 2016, sp. zn. OS TN-V-48-1/2016-TP, na domovú

prehliadku bytu, ktorého je tiež užívateľom, nemajúci formálne ani materiálne náležitosti a že sa uňho nenašli žiadne písomnosti či iné dokumenty odôvodňujúce podozrenie na jeho vydanie.

Namietol, že 8. októbra 2019 podal námietku zaujatosti na sudkyne JUDr. Alenu Šiškovú a JUDr. Danu Wänkeovú, ktoré uznesením zo 6. júna 2019, sp. zn. 4 Tost 20/2019, vyhoveľi sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 31. mája 2019, sp. zn. 2Tp/18/2019, a vzali ho nezákonne do väzby. Uvedeným rozhodnutím zo 6. júna 2019 bola zároveň porušená prezumpcia jeho neviny.

K právnenému posúdeniu skutku 1/ obžaloby namietol, že formulácia „minimálne od roku 1999“ navodzuje zdanie existencie zločineckej skupiny v bližšie neurčenom čase ešte pred uvedeným rokom, čo je však v rozpore s § 185a Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom od 1. septembra 1999, ktoré vyžaduje dlhší čas trvajúce zoskupenie najmenej troch osôb s určitým cieľom (§ 89 ods. 27 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom od 1. septembra 1999). Ak by teda inkriminovaný skutok mal byť posudzovaný podľa zákona účinného v čase vzniku dotknutej zločineckej skupiny, potom by nešlo o trestný čin. Za situácie, ak by tento skutok mal byť kvalifikovaný ku dňu účinnosti zaradenia tohto trestného činu do právneho poriadku (1. september 1999), tak potom vyvstávajú otázky týkajúce sa naplnenia objektívnej stránky trestného činu v zmysle § 89 ods. 27 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom od 1. septembra 1999 a plynutia času. Posudzovanie tohto skutku podľa § 296 Trestného zákona je podľa obvineného celkom neprípustné s ohľadom na § 16 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., resp. § 2 ods. 1 Trestného zákona, a to nielen z dôvodu výšky dolnej sadzby trestného činu, ale aj pri porovnaní ich štruktúry a objektívnej stránky.

Konanie uvedené v skutku 2/ podľa obvineného nenapĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu vraždy podľa § 219 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z., nakoľko skutok, ktorý nie je možné doplniť alebo meniť v súdnom konaní, nie je formulovaný spôsobom zodpovedajúcim spolupáchateľstvu a oni sa daného skutku nedopustili ako páchatelia v zmysle § 9 ods. 1 naposledy uvedeného zákona. Tento skutok zároveň nevyjadruje jeho úmyselné zavinenie. Obvinení totiž v priebehu skutkového deja nevedeli a ani nemohli vedieť, že iné neznáme osoby spáchajú vraždu. V tomto smere časť skutku „zomrelý Ľ. B. ako šéf zločineckej skupiny sa spojil s ďalšími členmi zločineckej skupiny“ vyznieva rozporne s § 4 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb., nakoľko navodzuje zdanie iba vzájomnej spolupráce na skutku a nie vopred uváženú pohnútku všetkých obvinených zavraždiť A. K.P. a M. É.E.. Ich konanie bolo možné kvalifikovať len ako obmedzovanie osobnej slobody v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 k § 231 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.

Obvinený odmietol svoju účasť na skutku 1/ a v tejto súvislosti uviedol, že z dôkazov nevyplýva, kto a kedy založil zločineckú skupinu B., ako sa menilo jej zloženie a štruktúra počas jej existencie a akých trestných činov sa dopúšťala. O členstve obvineného v tejto zločineckej skupine od jej vzniku do roku 2010 vypovedajú len obžalovaní K. K., D. N., Q. A. a svedok R. S.. Prví dvaja menovaní sa však stali členmi tejto skupiny až v roku 2001 a obžalovaný Q. A. medzi rokmi 2001 a 2002. Nie je teda zrejmé, na základe čoho sa tieto osoby domnievajú, že patrili medzi členov zločineckej skupiny B. od roku 1999, resp. 1998.

Z dokazovania podľa obvineného vyplynulo, že dôvodom vzniku tejto zločineckej skupiny bol záujem na likvidácii C. W. a osôb v jeho okolí. Realizáciou desaťnásobnej vraždy 25. marca 1999 však nedošlo k založeniu, zosnovaniu a/alebo podporovaniu zločineckej skupiny podľa § 185a Trestného zákona č. 140/1961 Zb., nakoľko tento trestný čin bol zaradený do právneho poriadku s účinnosťou od 1. septembra 1999. Pôsobenie zločineckej skupiny B. tak mohlo byť trestné až od uvedeného dátumu, pričom k spočeniu s konkrétnym cieľom v zmysle § 89 ods. 27 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. muselo dôjsť až následne, o čom však neexistuje žiaden dôkaz. Obvinený zastáva názor, že jeho pôsobenie v zločineckej skupine je dané iba skutkom 2/, ktorý sa stal 9. apríla 2003. Uviedol, že sa poznal s viacerými členmi skupiny, zúčastňoval sa na nimi organizovaných podujatiach a bol ochotný im pomôcť, čo mohlo byť bez jeho vedomia využité pri páchaní trestnej činnosti. Do spoločného fondu skupiny pritom nikdy žiadne peniaze neodviedol a ani z neho nič neprijal. Svoj kontakt s členmi skupiny

ukončil v roku 2006 po zmiznutí P. T.. Až v roku 2011 sa stretol s K. A. a K. K.. Obvinený ďalej uviedol, že do tzv. likvidačného komanda ho z obvinených zaradil len K. K. a tiež kajúcnici C. Y., Z. V., W. F. a R. S., ktorí ho však nespojili so žiadnym skutkom, ktorého okolnosti by vnímali vlastnými zmyslami. Záver o členstve obvineného v zločineckej skupine vychádza z nepodložených tvrdení preukázateľne nedôveryhodných osôb, ktoré vypovedajú v súlade s inštrukciami výmenou za vlastnú beztretnosť. Tieto výpovede si navyše navzájom odporujú a v prípade R. S. ide o svedka z počutia.

Obvinený k skutku 2/ uviedol, že jeho výpoveď potvrdzovali v prípravnom konaní najmä obvinení W. M., P. V., Q. A., svedok Z. V. a nepriamo aj obvinený D. N.. Všetky usvedčujúce výpovede sú podľa obvineného prispôsobené pôsobením orgánov činných v trestnom konaní. Namietol, že obvinení D. N. a Q. A. podstatným spôsobom zmenili svoju výpoveď pred súdom a že obvinený K. K. tento skutok opisoval vždy inak. Viaceré výhrady obvinený vzniesol aj k výpovediam svedkov C. Y. a Z. V.. Práve u D. N., Q. A., K. K., C. Y. a Z. V. ide o osoby vypovedajúce výmenou za vlastnú beztretnosť. Za korektnú obvinený označil len svoju výpoveď a výpovede obvinených W. M., P. V. a JUDr. A. F.. Za jediný dôkaz svedčiaci o tom, že sledoval M. E., možno označiť úradný záznam z 22. apríla 2003 spísaný JUDr. A. F.. Z obsahu predbežnej správy obhliadajúceho lekára zároveň nebolo možné zistiť príčinu smrti M. E. a obhliadkou jeho tela ani neboli zistené žiadne zranenia, o ktorých vypovedali spolupracujúce osoby. Do spisu pritom nebol doložený znalecký posudok z odboru súdneho lekárstva.

V tejto veci sú podľa obvineného vo vzťahu k obom skutkom, za ktoré bol uznaný za vinného, naplnené podmienky kvalifikovaného plynutia času v zmysle § 67 ods. 1 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutkov, a teda dochádza k zániku ich trestnosti uplynutím 10 ročnej premľacej doby, ktorá uplynula najneskôr 9. apríla 2013.

Podaniu obžaloby podľa obvineného predchádzalo konanie, ktorým boli porušené práva obvinených na obhajobu, a to najmä pokiaľ ide o tzv. rozčleňovanie skutkov a obvinených do viacerých konaní vedených tým istým policajtom, a to za účelom taktického získavania a presúvania dôkazov, aby sa nedostali do dispozície podozrivých, obvinených a ich obhajcov. K porušeniu práva na obhajobu a práva na informácie o predmete trestného konania malo podľa obvineného dôjsť tým, že do skončenia vyšetrovania nebolo rozhodnuté o dočasnom odložení vznesenia obvinenia R. S., C. Y., Z. V., W. F. a K. K.. Spoluobvinení totiž podľa obvineného majú právo poznať výsledok vyšetrovania aj vo vzťahu k spolupracujúcim obvineným. Je na súde, aby s ohľadom na iné dôkazy zvážil motiváciu a vierohodnosť výpovede kajúcnika, nakoľko bez nich nie je možné takúto výpoveď akceptovať ako zákonný dôkaz. Dôkazná situácia v tejto veci však bola tvorená výhradne výpoveďami kajúcnikov. V konaní podľa obvineného nebol zadovážený žiaden priamy alebo nepriamy dôkaz, ktorý by ho usvedčoval zo skutku 2/. Obvinený s odkazom na závery znaleckého posudku PhDr. K. K., PhD. z 30. októbra 2019, č. 37/2019, uviedol, že motiváciou obvineného D. N. vypovedať bola vypočítavosť a že možno mať dôvodnú pochybnosť o jeho pravdivosti. Obvinený v tejto súvislosti uviedol, že zo znaleckého skúmania jeho osoby vyplynulo, že nemá sklony k fabulovaniu, že jeho motivácia vypovedať nie je nijako ovplyvnená a že jeho pravdivosť nie je spochybnená. Obvinenému z tohto dôvodu nie je zrejmé, prečo súdy neuverili jeho výpovedi a priklonili sa skôr k výpovedi obvineného D. N.. S poukazom na znalecký posudok PhDr. K. K. z 30. októbra 2019, č. 37/2019, a rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 13. decembra 2021, sp. zn. PK-1T/9/2020, obvinený označil za nepochopiteľné, že súdy použili výpoveď obvineného Q. A. na odsúdenie iných osôb, hoci ho považovali za nedôveryhodného, nehovoriac o benefite absolútnej beztretnosti za mnohonásobné vraždy a podobne.

Za závažné procesné pochybenie obvinený označil, že súd na hlavnom pojednávaní 15. mája 2018 vylúčil skutok 10/ obžaloby na samostatné konanie a v tejto časti vec postúpil Okresnému súdu Dunajská Streda, ktorý ju neprijal a vyvolal kompetenčný spor na najvyššom súde, a teda konanie o prejudiciálnej otázke, do vyriešenia ktorej Špecializovaný trestný súd nemal konať v tejto veci. Následne Špecializovaný trestný súd na samostatné konanie vylúčil aj konanie proti obvineným Q. E. a JUDr. A. F.. K pochybeniu podľa obvineného došlo, keď prokurátor modifikoval prednes obžaloby v zmysle uvedených vylúčení vecí na samostatné konanie. Prokurátor v tomto smere vypustil zo skutku 1/ obžaloby Q. E., JUDr. A. F., zo skutku 6/ obžaloby JUDr. A. F., zo skutku 10/ obžaloby T. T., W. T.,

W. H., R. S., V. Š. a skutky 12/ a 13/ obžaloby vypustil úplne, pričom táto modifikácia nebola počas prednesu tlmočená do maďarského jazyka žiadnemu z obvinených, ktorí mali na to právo, a následne im nebola ani doručená v písomnom vyhotovení. Namietol, že súd nevyhovел jeho žiadosti o preklad výpovedí spoluobžalovaných a zápisníc o hlavnom pojednávaní do zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 29. júna 2018. Obvinený je názoru, že za daných okolností nemohol otázkami reagovať na výpovede spoluobvinených, ktorých výsluchu sa nezúčastnil z dôvodu ich vylúčenia na samostatné konanie, a v nadväznosti na to sa vyjadriť k ich výpovediam a navrhnúť doplnenie dokazovania.

Za chybu obvinený označil aj to, že súd neumožnil jeho obhajcovi vyjadriť sa k výsluchu znalca s odôvodnením, že toto právo patrí len obvinenému.

V súvislosti so skutkami 1/ a 2/ obvinený namietol jednostranné vykonávanie dôkazov a nahrádzanie obžaloby sugestívnym podsúvaním svedkom a obvineným úmysel spáchať vraždu. Uviedol, že dôkazy produkované počas konania neodrážajú priebeh skutkových dejov.

Za porušenie práva na obhajobu obvinený označil všeobecné odmietnutie jeho návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov MUDr. V. B., Z. B., R. M., skúmaním psychického stavu svedkov C. Y., W. F. a zadovážením spisov vedených na národnej kriminálnej agentúre ohľadne B..

K nezákonnej modifikácii obžaloby podľa obvineného došlo aj pri záverečných rečiach, keď prokurátor opätovne pozmenil skutky 1/ a 2/ bez toho, aby táto zmena bola súčasťou zápisnice o hlavnom pojednávaní a pretlmočená do maďarského jazyka.

Skutok 2/ mal byť podľa obvineného posúdený len ako obmedzovanie osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. V tejto súvislosti uviedol, že ak v priebehu skutkového deja 2/ boli niektorí zo zúčastnených na tomto skutku uzročení so zavraždením, nie je mu zrejmé, prečo súd toto psychické rozpoloženie prisúdil všetkým obvineným, a to navyše za situácie, ak títo obvinení popierali svoju vedomú účasť na vražde.

K výroku o treste obvinený uviedol, že odvolací súd nevysvetlil, prečo mu bolo potrebné sprísniť trest a ukladať výnimočný trest odňatia slobody podľa § 29 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. augusta 2003. Obvinený zastáva názor, že na ukladanie tohto výnimočného trestu nebola v jeho prípade splnená podmienka spočívajúca v obzvlášť sťaženej možnosti nápravy páchatela. Zvýšenie trestnej sadzby pritom nebolo možné odôvodniť poľahčujúcimi a priťažujúcimi okolnosťami, nakoľko ich počet bol podľa súdu rovnovážny. Obvinený je však názoru, že mu neboli priznané viaceré poľahčujúce okolnosti. Súd si podľa obvineného zamenil pojmy „obzvlášť sťažená možnosť nápravy obžalovaných“ s „prevažne nepriaznivou resocializačnou prognózou“ a vychádzal z nezákonného znaleckého posudku a nepodložených neodborných tvrdení. Jemu uložený trest považuje za neprimeraný.

Na podklade týchto úvah obvinený navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon v § 29 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., § 296 Trestného zákona, § 2 ods. 1, ods. 2, ods. 7, ods. 9, ods. 10, ods. 12, ods. 18, ods. 19, ods. 20, § 119 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru v jeho neprospech. Aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil tento rozsudok, jemu predchádzajúci rozsudok Špecializovaného trestného súdu i uznesenie Špecializovaného trestného súdu z 25. marca 2019, sp. zn. BB-3T/2/2018, v spojení s uznesením najvyššieho súdu zo 7. októbra 2019, sp. zn. 4 Tost 22/2019, o zaistení majetku obvineného a podľa § 388 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku prikázal Špecializovanému trestnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol v inom zložení senátu.

II.2. obvinený K.N. K.F.

Obvinený K. K. podal dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku.

Zásadné porušenie svojich obhajovacích práv odôvodnil svojvoľným nevykonaním dôkazov ohľadne poškodených Ľ. B. a P. T.. Úmrtie Ľ. B. nebolo dokázané. Obvinený nepovažuje výpovede viacerých osôb a fotografie zabezpečené počas domovej prehliadky u Q. E.Ö.M. za relevantné dôkazy preukazujúce úmrtie Ľ. B.. Jeho telesné pozostatky sa totiž nenašli, nie je známy spôsob jeho úmrtia, vražedná zbraň ani osoba, ktorá by za to mala byť zodpovedná. Za týchto okolností podľa obvineného nie je možné tvrdiť, že išlo o obeť úkladnej vraždy. O správnosti zistenia skutku 10/ podľa obvineného existujú závažné pochybnosti, keďže úmrtie Ľ. B. spochybňuje i konanie vedené na národnej kriminálnej agentúre pod ČVS: PPZ-333/NKA-PZ-ZA-2012, v ktorom tomuto poškodenému bolo vznesené obvinenie za úkladnú vraždu W.. Obvinený ďalej uviedol, že hoci svedok R. S. v neskoršom štádiu konania poprel, že by zavraždil Ľ. B., súd bez vysvetlenia odmietol dopočúť tohto svedka. Namietol, že súd bez vysvetlenia odmietol i jeho návrh na doplnenie dokazovania oboznámením: uznesenia o vznesení obvinenia vo vyššie označenom konaní, predvolania Z. H. a nahrávky televízie V.D., z ktorých má vyplývať, že Ľ. B. je trestne stíhaný. Toto uznesenie a predvolanie bolo z totožných dôvodov dôležité aj v súvislosti so skutkom 5/, a teda s otázkou úmrtia P. T.. Obvinený v tomto ohľade poukázal, že jeho obhajkyňa v pôvodnom konaní predložila súdu notárske zápisnice z 25. júla 2019, ktoré k tomuto dňu osvedčujú trvanie európskych zatýkacích rozkazov na Ľ. B. a P. T.. Podľa obvineného išlo o zákonné zabezpečenie listinných dôkazov a nie o porušenie § 36 ods. 3 Trestného poriadku, ako to uviedol odvolací súd v napadnutom rozsudku. Zdôraznil, že títo poškodení boli rozhodnutiami súdov vyhlásení za mŕtvych až po roku od právoplatného skončenia tejto veci.

K výroku o treste obvinený uviedol, že mu nemohol byť uložený trest prepadnutia majetku, nakoľko sa nedopustil žiadneho z trestných činov uvedených v § 58 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. augusta 2011 a zároveň nebolo preukázané, že by nadobudol majetok v značnom rozsahu trestnou činnosťou alebo z príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti. V súvislosti s týmto druhom trestu poukázal tiež na stanovisko uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 16/2003.

Ku kvalifikácii skutku 1/ obvinený uviedol, že súdy sa mali zaoberať časom, počas ktorého bol on osobne členom zločineckej skupiny, resp. že nemali vychádzať z existencie tejto skupiny v rokoch 1999 až 2010. Z výpovedí pritom podľa obvineného vyplynulo, že k skupine B. sa pridá v apríli 2001 a zotrval v nej, kým nebol vzatý do väzby 28. februára 2004. Inkriminovaný skutok tak podľa obvineného mal byť kvalifikovaný podľa § 185a Trestného zákona č. 140/1961 Zb. so sadzbou trestu odňatia slobody od 3 rokov do 10 rokov. Za daných okolností bol tento trestný čin podľa obvineného premlčaný v zmysle § 67 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.

Obvinený k skutku 5/ uviedol, že ak by sa preukázalo, že poškodený P. T. nežije, v jeho prípade by išlo len o trestný čin hanobenia mŕtveho, nakoľko sa zúčastnil iba na likvidácii jeho tela. V tejto súvislosti uviedol, že nemal úmysel zabiť poškodeného P. T., vôbec naňho nevystrelil a z krikov vyšiel až po skutku, čo potvrdil svedok R. S. aj obvinený D. N.. Svojím konaním mal za to, že zabráni vykonaniu vraždy. Nikto z prítomných podľa neho nemohol predpokladať, že ak nezastrelí poškodeného, Ľ. B. pôjde do auta, zoberie zbraň a zastrelí poškodeného P. T..

Pokiaľ ide o skutok 10/, obvinený zopakoval, že nebola preukázaná smrť poškodeného Ľ. B.C., spôsob jeho usmrtenia ani osoba za to zodpovedaná. Nakoľko sa nenašlo jeho telo, kostrové pozostatky ani zbraň, ktorou mal byť usmrtený, nebolo možné určiť príčinu smrti a dospieť k záveru o úkladnej vražde. V tejto súvislosti poukázal na svoju výpoveď, že si nebol istý, či sa podieľal na premiestnení tela Ľ. B., nakoľko toto telo nemalo žiadne tetovanie. Miesto, kam mali prekopať telo Ľ. B., sa navyše nepotvrdilo. Samotné tvrdenie svedka R. S., že mal usmrtiť tohto poškodeného tromi strelnými ranami, podľa obvineného nepostačuje na prijatie skutkových záverov obsiahnutých v rozsudku súdu prvého stupňa, navyše v situácii, keď tento svedok vo svojom vyjadrení pred pojednávaním na Okresnom súde Trnava, odvysielanom v televízii V., poprel zavraždenie Ľ. B.

Podľa názoru obvineného bolo za daných okolností namieste v súvislosti s oboma naposledy uvedenými

skutkami aplikovať ustanovenie § 13 ods. 3 písm. a) Trestného zákona o zániku trestnosti prípravy na zločin.

Obvinený namietol, že skutkové nezrovnalosti súdy vyhodnotili v rozpore so zásadou in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech).

Nakoľko súdy podľa obvineného v tejto veci porušili zákon v jeho neprospech z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku, navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok, jemu predchádzajúci rozsudok prvostupňového súdu ako i všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a vec prikázal Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obvinený neskorším vlastným podaním zopakoval námietku o nemožnosti ukladania trestu prepadnutia majetku a v súvislosti s tvrdením, že v novembri 2006 a decembri 2010 nepôsobil v zločineckej skupine B., z právneho posúdenia skutkov 5/ a 10/ mal byť v jeho prípade vypustený kvalifikačný znak spáchania činu v nebezpečnom zoskupení.

V doplnení dovolania z 9. decembra 2024 obvinený namietol, že skutok 5/ mal byť z dôvodu zákazu kvalifikačnej duplicity podľa § 38 ods. 1 Trestného zákona posúdený iba v základnej skutkovej podstate podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona. Pokiaľ ide o skutok 10/, nesprávnosť jeho kvalifikácie potvrdzujú aj závery vyplývajúce z uznesenia najvyššieho súdu zo 7. septembra 2022, sp. zn. 3 To 3/2022. V súvislosti s totožným skutkom sa v tomto uznesení tiež uvádza, že prisúdenie kvalifikačného momentu podľa § 144 ods. 2 písm. e) Trestného zákona nemá skutkovú oporu. Zo znenia inkriminovaného skutku je podľa obvineného zrejmé, že si s H. D. neobjednali vraždu poškodeného Ľ. B. Túto skutočnosť namietal v konaní, avšak súdy jeho argumentácii nevenovali pozornosť a dôkazy vyhodnotili nesprávne. Objednávka vraždy ako kvalifikačný moment je okrem toho vylúčená aj s ohľadom na závery vyplývajúce zo stanoviska uverejneného v Zbierke pod č. 1/2017.

II.3. obvinený W. M.

Obvinený W. M. podal dovolanie proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu ako i jemu predchádzajúcemu konaniu z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku.

K skutku 1/ uviedol, že jeho údajná trestná činnosť bola ohraničená časovým úsekom „v presne neurčenom čase minimálne od roku 1999 ... až do konca roku 2010“ a tento skutok bol kvalifikovaný podľa § 296 Trestného zákona. Z rozsiahleho dokazovania vrátane vlastného priznania podľa obvineného nebola pochybnosť, že bol činný pre zločineckú skupinu, avšak súdy túto činnosť bez akéhokoľvek dôkazu ustálili až do roku 2010, a teda ju zovšeobecnil s existenciou zločineckej skupiny, hoci v skutočnosti tomu tak bolo len v rokoch 2001, resp. 2002 až 2005. Za daných okolností mal byť dotknutý skutok v zmysle § 2 ods. 1 Trestného zákona súdmi posudzovaný ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a Trestného zákona č. 140/1961 Zb.

V prípade správnej kvalifikácie skutku 1/ by súdy podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. museli konštatovať premlčanie jeho trestného stíhania.

Obvinený považuje za nesprávne právne posúdený aj skutok 2/. Napriek tomu, že sa priznal k účasti na ňom, nemal najmenšiu vedomosť o plánovanom následku, t. j. likvidácii M. É.. Skutočný priebeh skutku sa odohral inak, než k akému dospeli vo veci konajúce orgány na základe výpovedí trestne stíhaných osôb, ktorým za to boli ponúknuté výhody.

Záver o vine zo skutku 3/ bol podľa obvineného prijatý iba na výpovediach kajúcnikov C. Y. a K. K., ktorý informáciami o tomto skutku disponoval len z počutia od nebohého Ľ. B. Ani v tomto prípade podľa obvineného nebola preukázaná jeho motivácia odstrániť T. T., nakoľko ho v živote nevidel.

Odignorovanie jeho námietok zo strany oboch súdov podľa obvineného napĺňa dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Nakoľko sa ani jedného zo skutkov nedopustil spôsobom vydaným v rozsudku prvostupňového súdu, trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov považuje za celkom neprimeraný.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu vydaný v tejto veci ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinený následnými podaniami z 5. augusta 2024, 11. októbra 2024 a 22. januára 2025 doplnil svoje dovolanie.

V doplnení dovolania z 5. augusta 2024 obvinený cez definičné poňatie zločineckej skupiny vyjadril nesúhlas s kvalifikáciou skutku 1/. K pochybeniu podľa obvineného malo dôjsť aj v súvislosti s ukladaním trestu prepadnutia majetku, nakoľko tento druh trestu mu bol uložený podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 457/2003 Z. z., hoci mu bol ukladaný za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, a teda podľa zákona účinného pred spáchaním daného trestného činu. Za zásadné porušenie svojich obhajovacích práv obvinený v tomto podaní označil nevysporiadanie sa s jeho argumentáciou ohľadne splnenia podmienok na mimoriadne zníženie trestu z dôvodu neprimeranej dĺžky jeho trestného stíhania.

V doplnení dovolania z 11. októbra 2024 obvinený namietol, že jeho vina bola ustálená na základe výpovedí tzv. kajúcnikov. K začleneniu obvineného do zločineckej skupiny v rámci obdobia rokov 1999 až 2007 malo dôjsť v rozpore s dokazovaním, pričom aj závery súdov v tejto otázke sú nekonzistentné. Absencia dôkazov preukazujúcich jeho členstvo v zločineckej skupine po roku 2005 a v nadväznosti na to kvalifikácia skutku 1/ podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb. súvisí s otázkou premlčania trestného stíhania, ku ktorému by tu inak došlo. V konaní podľa obvineného nebolo preukázané, že by sa dopustil skutkov 2/ a 3/, akcentujúc otázku zavinenia. Formulácii skutku 3/ obvinený vytkol neurčité časové zarámčovanie jeho spáchania. Vo vzťahu k odvolaciemu konaniu namietol formálne preskúmanie veci súdom druhého stupňa. Jemu uložený trest považuje za neprimerane prísny.

V doplnení dovolania z 22. januára 2025 obvinený namietol ignorovanie jeho dôkaznej iniciatívy a skutkových tvrdení vrátane toho, že jeho vina bola založená na výpovediach získaných výmenou za nezákonné benefity. Obvinený pozmenil svoj záverečný návrh v tom smere, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech rozsudkom odvolacieho súdu, zrušil tento rozsudok ako i všetky ďalšie rozhodnutia naň nadväzujúce a najvyššiemu súdu prikázal vo veci znovu konať v potrebnom rozsahu. Navrhol tiež, aby dovolací súd prerušil výkon napadnutého rozhodnutia a nevezal ho do väzby.

III.

Vyjadrenia k dovolaniam

Prokurátor doručil svoje vyjadrenie iba k doplneniu dovolania obvineného W. M. z 5. mája 2024. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odkázal na odôvodnenia meritórnych rozhodnutí, podotýkajúc, že v posudzovanom prípade ide o učebnicový príklad zločineckej skupiny a že vina obvineného bola preukázaná viacerými výpoveďami. Z odôvodnení týchto rozhodnutí je podľa názoru prokurátora zrejmé, že nepoužitím ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu u obvineného nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Nakoľko dovolanie obvineného W. M. podľa prokurátora nesplňa dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, navrhol ho odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

K týmto dovolaniam sa vyjadrili aj obvinení D. N. a H. D. (stíhaní celkom alebo sčasti v spoločnom konaní s dovolateľmi), ktorých sa predmetné rozhodnutie dovolacieho súdu v zmysle prvej vety § 376 a

§ 384 ods. 2 Trestného poriadku nijako nedotýka; ich vyjadreniam preto nebola venovaná bližšia pozornosť.

IV.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd ako súd dovolací po zistení, že dovolania obvinených spĺňajú všetky formálne podmienky podľa § 382 písm. a), b) a d) až f) Trestného poriadku, sústredil svoju pozornosť na ich vecnú stránku a dospel k záveru, že im nie je možné vyhovieť, nakoľko zrejším spôsobom nespĺňajú dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, z podstaty čoho vyplýva, že jeho uplatnením sa možno účinne domáhať súdneho prieskumu (za splnenia ďalších podmienok) v zúženom rozsahu zodpovedajúcom dovolacím dôvodom upraveným v § 371 ods. 1 až ods. 3 Trestného poriadku, z ktorých pre obvineného sú dostupné len dovolacie dôvody uvedené v prvom odseku § 371 Trestného poriadku.

Vo všeobecnosti k posudzovaniu obsahu dovolaní, viazanosť najvyššieho súdu dôvodmi dovolania podľa § 374 ods. 1, ods. 2 a § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa netýka ich formálno-právneho uplatnenia v zmysle § 371 ods. 1 až ods. 3 Trestného poriadku, ale dovolateľom vecne pomenovaných chýb [rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“)]. To znamená, že dovolateľ musí špecifikovať, ktorú časť rozhodnutia napáda (či spochybňuje zákonnosť rozhodnutia ako celku alebo len niektorý/é z jeho výrokov a prípadne aj tomu predchádzajúcu časť konania) a v nadväznosti na to uviesť konkrétne chyby majúce zakladať nezákonnosť dotknutej časti rozhodnutia. Zodpovednosť za kvalitu dovolania teda znáša sám dovolateľ, keďže iba on určuje rozsah a hĺbku posudzovania veci dovolacím súdom. Inými slovami, najvyšší súd nemôže na seba prebrať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by napĺňali niektorý z taxatívne vymedzených dovolacích dôvodov.

IV.1. dovolanie obvineného T. B.

Obvinený T. B. v dovolaní namietol: (i) rozčlenenie tejto trestnej veci na viaceré samostatné konania a v tejto súvislosti úpravu obžaloby pri jej prednese bez pretlmočenia do maďarského jazyka, (ii) nepreloženie výpovedí do zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 29. júna 2018, (iii) posúdenie hodnovernosti spolupracujúcich osôb, (iv) neumožnenie obhajcovi vyjadriť sa k výsluchu znalca, (v) neodôvodnené odmietnutie jeho návrhov na doplnenie dokazovania, (vi) zaujatosť sudkyň JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Dany Wänkeovej, (vii) nezákonnosť príkazu na domovú prehliadku, (viii) nesprávnosť právneho posúdenia skutkov 1/ a 2/, (ix) nesprávnosť ustálených skutkových zistení, (x) neprípustnosť trestného stíhania pri skutkoch 1/ a 2/ z dôvodu premlčania a (xi) neopodstatnenosť ukladania výnimočného trestu odňatia slobody a celkovú neprimeranosť trestu.

Zásadné porušenie obhajovacích práv môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K výhrade spočívajúcej v účelovom rozdeľovaní tejto veci do viacerých konaní najvyšší súd uvádza, že pri spojení alebo vylúčení vecí podľa § 18 a § 21 Trestného poriadku ide „len“ o procesné rozhodnutie, ktoré samo osebe nemá žiaden vplyv na zmenu obhajovacích práv obvineného, a teda ani dopad na prípadné naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku či iného dovolacieho dôvodu obsiahnutého v prvom odseku tohto ustanovenia. Inými slovami, takéto rozhodnutie (z pohľadu dovolacieho súdu ide o konanie, ktoré predchádzalo dovolaním napadnutému rozhodnutiu) požíva význam v dovolacom konaní iba za situácie, ak podmieňuje, resp. je príčinou porušenia konkrétneho obhajovacieho práva (rozsudok najvyššieho súdu z 28. februára 2022, sp. zn. 1 TdoV 4/2020, a uznesenie najvyššieho súdu z 10. októbra 2023, sp. zn. 1 TdoV 7/2021). V zmysle § 18 ods.

1 a 21 ods. 1 Trestného poriadku teda neplatí téza, že o všetkých trestných činoch toho istého obvineného a proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy spolu súvisia, sa musí bezvýhradne vykonať spoločné konanie.

Najvyšší súd v tejto súvislosti nepovažuje za opodstatnenú námietku týkajúcu sa súbežného nepretlmočenia úpravy obžaloby pri jej prednese na hlavnom pojednávaní konanom 15. mája 2018 po vylúčení niektorých obžalovaných na samostatné konanie (zv. 76, č. l. 21 060 až 21 063), nakoľko podstata obžaloby (formulácia skutkov 1/ a 6/ obžaloby, resp. 1/ a 2/ rozsudku Špecializovaného trestného súdu a ich kvalifikácia) tým vo vzťahu k dovolateľovi ostala nezmenená. Dôležitým je, že obžalovanému bol 7. februára 2018 doručený preklad obžaloby (zv. 73, č. l. 20 394).

S ohľadom na priebeh dokazovania na hlavnom pojednávaní je bežným javom úprava skutkov, ak je zachovaná ich totožnosť (čo ani obvinený nenamieta), pričom po vydaní prvostupňového rozsudku, ktorý bol v preklade do maďarského jazyka doručený obvinenému (zv. 85, č. l. 23 639), nedošlo k ďalším skutkovým úpravám. Z uvedeného vyplýva, že obvinený bol oboznámený s ich finálnym znením pred právoplatným skončením veci, a teda mal možnosť sa k nim sám vyjadriť, resp. tomu prispôbiť svoju obhajobu.

Pokiaľ obvinený nepriamo namietol, že vylúčením obžalovaných na samostatné konanie bol ukrátený o možnosť ich kontradiktórneho výsluchu, žiada sa nad rámec námietky týkajúcej sa rozsahu vykonaného dokazovania (ktorej je venovaná pozornosť v ďalšej časti tohto rozhodnutia) dodať, že trestná vec obvineného JUDr. A. F. bola uznesením zo 17. júla 2018 vrátená do spoločného konania. Trestné stíhanie obvinenej Q. E. bolo zastavené, nakoľko zomrela XX. P. XXXX, t. j. pred vylúčením jej stíhania na samostatné konanie. Obvinení T. T.Á., W. H., R. S. a V. Š., stíhaní za skutok 10/ obžaloby, boli v tejto veci vypočutí ako svedkovia s tým, že využili svoje právo a k veci odmietli vypovedať.

Čo sa týka práva na tlmočníka na hlavnom pojednávaní, k tejto námietke sa vyjadril Špecializovaný trestný súd (na str. 132 až 133) aj odvolací súd (na str. 62 až 63). Podstatným je, že tlmočník bol osobne prítomný na všetkých hlavných pojednávaniach konaných v tejto veci, pričom súd prvého stupňa po skončení hlavného pojednávania 29. júna 2018 v súlade s § 28 ods. 5 Trestného poriadku umožnil obvinenému zotrvať v pojednávacej miestnosti za účelom pretlmočenia obsahu zápisnice z tohto úkonu, čo však obvinený odmietol. Právo na pomoc tlmočníka v zmysle čl. 6 ods. 3 písm. e) Dohovoru si pritom nemožno vykladať tým spôsobom, že by hlavné pojednávanie muselo byť tlmočené simultánne a doslovne, postačí následný a syntetický preklad [pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 19. júna 2014, sp. zn. IV. ÚS 337/2014, a v ňom odkazovaný rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kamasinski proti Rakúsku z 19. decembra 1989, č. 9783/82, bod 83.]. Napokon, priebeh konania a obsah vykonaných dôkazov je dôkladne zaznamenaný aj v rozsudku Špecializovaného trestného súdu, s ktorého prekladom sa obvinený mal možnosť oboznámiť a v nadväznosti na to uplatniť svoje námietky pred odvolacím súdom.

Obvinený spochybnil hodnovernosť viacerých osôb: D. N., Q. A., K. K., C. Y., Z. V., R. S., W. F., Q. Š. a T. M. s odôvodnením, že ide o osoby, ktoré v tejto veci vypovedajú výmenou za vlastnú beztrestnosť alebo zníženie trestu.

K tomu dovolací súd uvádza, že použiteľnosť výpovede osoby podozrivej z účasti na trestnej činnosti bez ďalšieho nevyklučuje skutočnosť, že táto osoba sa rozhodla vypovedať výmenou za poskytnutie určitých antirepresívnych výhod; takáto výpoveď inými slovami a priori nie je nezákonná, a teda hoci len na jej základe môže byť uznaná vina. Európsky súd pre ľudské práva v tejto súvislosti „iba“ v záujme dodržania garancií spravodlivého procesu kladie dôraz na dôsledné preverenie hodnovernosti takýchto svedectiev, ak sú pre danú vec podstatné.

Naostatok uvedená povinnosť spočíva najmä na súdoch prvého a druhého stupňa, keďže dovolací súd nie je oprávnený vstupovať do právoplatne ustálených skutkových záverov, a teda ani do preskúmavania závažnosti či hodnovernosti toho ktorého dôkazu (vrátane výpovede spolupracujúcej osoby) na základe

iného než ministerského dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Na strane druhej, v kontexte zásadného porušenia práva na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, môže s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu požívať relevanciu nerešpektovanie práva obvineného na dôsledné vysporiadanie sa s jeho námietkami ohľadom hodnovernosti spolupracujúcej osoby; nemožno si to však zamieňať s námietkami typu, že si súd neosvojil stranou prijaté hodnotenie dotknutého dôkazu.

Aplikujúc tieto teoretické východiská na posudzovanú vec, už zo samotnej námietky obvineného vyplýva, že v tejto veci nebol uznaný za vinného na základe ojedinelej výpovede spolupracujúcej osoby. Obvinený mal zároveň možnosť v konaní pred súdom klásť otázky a všemožne spochybníť výpovede spoluobžalovaných i svedkov.

Špecializovaný trestný súd svoje zistenia týkajúce sa skutku 1/ prijal na celom rade dôkazov, pričom obvineného osobitne usvedčili výpovede D. N., Q. A., C. Y., K. K., Ing. A. A., W. C., W. F., T. A., Z. V. a R. S.. Obdobne skutok 2/ bol ustálený na základe viacerých dôkazov, z ktorých vinu obvineného preukázali najmä výpovede spoluobžalovaných D. N., Q. A., K. K. a svedkov Z. V. a C.P. Y. (bližšie pozri str. 115 až 119 rozsudku Špecializovaného trestného súdu).

Z odôvodnenia rozsudku Špecializovaného trestného súdu vyplýva, že v súvislosti s oboma skutkami, za ktoré bol obvinený uznaný za vinného, boli kľúčovými dôkazmi výpovede spoluobžalovaných D. N., Q. A. a K. K., ktorí sa sami k tejto trestnej činnosti priznávali, a to vrátane vyhlásenia o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (hoci obžalovaný K. K. iba vo vzťahu k skutku 1/), čo v ich prípade vyústilo do mimoriadneho zníženia trestov podľa § 39 ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktoré i napriek tomu boli uložené v prísnejšej výmere ako u obvineného T. B.. Čo sa týka svedkov C. Y., Z. V., R. S. a W. F., ako je zrejmé aj z textu obžaloby (zv. 73, č. l. 20 214), tým bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia podľa § 205 Trestného poriadku. Z predošlého odseku vyplýva, že výpovediam svedkov Q. Š. a T. M. nebol pripísaný význam pre usvedčenie obvineného, a preto ich namietanie je už tým samým neopodstatnené.

V kontexte špecifického postavenia týchto obžalovaných a svedkov ako tzv. kajúcnikov, prvostupňový súd dôsledne skúmal hodnovernosť týchto osôb, berúc do úvahy tú podstatnú skutočnosť, že svojimi výpoveďami sa sami usvedčovali zo závažnej trestnej činnosti. Výpovede týchto osôb súd hodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti, keď vyzdvihol ich podrobnosť, obsahový súlad v podstatných okolnostiach, drobné rozpory a fakt, že majú oporu v zadovážených vecných a listinných dôkazoch vrátane zistení vyplývajúcich z ich odborného skúmania (bližšie pozri str. 127 až 130 a 115 až 119). U svedka R. S. prvostupňový súd zároveň poukázal na závery znalca z odboru psychológie (str. 128, resp. 160 až 161). Zistenia týkajúce sa duševného stavu obžalovaných D. N., Q. A. a K. K., ktoré sčasti súvisia s otázkou ich hodnovernosti, Špecializovaný trestný súd zhrnul na str. 147 až 152 a 154 až 155 svojho rozsudku.

Obvinený v dovolaní neuviedol, k akému konkrétnemu výsluchu znalca nebolo súdom umožnené vyjadriť sa jeho obhajcovi na hlavnom pojednávaní. Obhajoba však mala možnosť vyjadriť sa k tomuto dôkazu v ďalšom v priebehu konania (napr. v záverečnej reči alebo odvolaní), a preto táto námietka a priori nie je spôsobilá naplniť atribúty zásadného porušenia obhajovacích práv v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd už judikoval (v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke pod č. 116/2014), že právu na navrhovanie dôkazov zodpovedá povinnosť súdu zaoberať sa každým takýmto návrhom vrátane procesného vysporiadania sa s ním pred meritórnym rozhodnutím a že rozsah tejto povinnosti (z hľadiska vymedzenia konkrétnych dôkazných návrhov a povinnosti rozhodnutia o nich) definuje dôkazná iniciatíva strán v záverečnej fáze dokazovania (§ 272 ods. 2 Trestného poriadku).

Odvolací súd na verejnom zasadnutí konanom 8. októbra 2019 z dôvodu nadbytočnosti odmietol doplniť dokazovanie o tam uplatnený návrh, spočívajúci v pripojení všetkých spisov, v súvislosti s ktorými sa

vedú trestné konania pre skutky, ktorých sa mala dopustiť skupina B. (zv. 89, č. I. 24 368; tento návrh obvinený uplatnil aj v záverečnej fáze hlavného pojednávania). Iný návrh na doplnenie dokazovania obvinený v tomto štádiu konania nemal.

Pokiaľ ide o preskúmateľnosť odmietnutia dôkazného návrhu, dôvody, ktoré viedli súd k zúženiu rozsahu vykonaného dokazovania, a teda dodržanie povinnosti vyplývajúcej z § 168 ods. 1 Trestného poriadku, je potrebné hodnotiť individuálne vo vzťahu ku každému dôkaznému návrhu, ktorého odmietnutie sa namieta. Spôsob, akým to treba posudzovať, načrtol Európsky súd pre ľudské práva v podobe tzv. Perna testu, pozostávajúceho z troch kritérií: (i) či žiadosť o doplnenie dokazovania bola dostatočne odôvodnená a či sa týkala podstaty obvinenia - v tomto ohľade každý dôkazný návrh aj podľa § 240 ods. 4 Trestného poriadku musí kumulatívne spĺňať dve náležitosti spočívajúce v dostatočnej identifikácii dôkazného prostriedku a konkretizácii, čo sa ním má objasniť, (ii) či bol posúdený význam dôkazného návrhu a či v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo tento dôkaz nebol vykonaný a (iii) či odmietnutie dotknutého dôkazného návrhu malo dopad na celkovú spravodlivosť konania (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Murtazaliyeva proti Rusku z 18. decembra 2018, č. 36658/05, bod 158.). Z uvedených kritérií vyplýva všeobecné pravidlo, podľa ktorého čím pádnejšie sú dôvody návrhu na doplnenie dokazovania, tým presvedčivejšie by malo byť zdôvodnené, prečo takémuto návrhu nebolo vyhovené. Na druhej strane, ani odmietnutie návrhu bez odôvodnenia alebo „mlčanie“ súdu vo vzťahu k dostatočne odôvodnenému a relevantnému návrhu na vykonanie dôkazu nutne nemusí viesť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces. K tomu totiž nedochádza v dôsledku samotného nevyhovenia dôkaznému návrhu, ale len za situácie, ak by nevykonanie takého dôkazu súčasne predstavovalo závažný deficit z hľadiska splnenia povinnosti zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nevznikajú dôvodné pochybnosti (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 3. februára 2021, sp. zn. 6 Tdo 1240/2020, bod 56. a v ňom uvedený rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Dorokhov proti Rusku zo 14. februára 2008, č. 66802/01, body 74. a 75.). Ak teda súdy v rámci vysporiadania sa s množstvom dôkazov síce opomenuli uviesť, prečo nevykonali určité navrhované dôkazy, súčasne sa však v ich rozhodnutiach zreteľne a bez dôvodných pochybností uvádza, že obvinený bol jednoznačne usvedčený na základe už vykonaných dôkazov, nemožno automaticky uzavrieť, že išlo o tzv. opomenuté dôkazy, t. j. také dôkazné návrhy, ktorých vykonanie by malo zásadný význam pre posúdenie riešenej otázky (nález ústavného súdu zo 4. augusta 2021, sp. zn. I. ÚS 177/2021, bod 27.).

Obvinený svoj návrh na pripojenie všetkých trestných spisov týkajúcich sa tzv. skupiny B. odôvodnil tým, že: „orgány činné v trestnom konaní v týchto spisoch produkujú dôkazy, ktoré svedčia v prospech obžalovaných, ale účelovo nie sú zaraďované do príslušných spisov, resp. neboli a nie sú súčasťou súdneho spisu“ (zv. 84, č. I. 23 195 a zv. 88, č. I. 24 112).

Špecializovaný trestný súd odmietol návrhy obvinených na doplnenie dokazovania s odôvodnením (na str. 133), že: „dospel k presvedčeniu, že nie sú rozhodujúce a dôležité na objasnenie skutkových či iných okolností, pričom tieto je možné bezpečne zistiť inými skôr vykonanými dôkazmi. V tejto súvislosti súd dodáva, že v priebehu celého súdneho konania vyhovel radu iných návrhov na doplnenie dokazovania zo strany obhajcov, obžalovaných alebo prokurátora.“ Odvolací súd toto odôvodnenie doplnil, keď uviedol (na str. 53 a 59), že: „Špecializovaný trestný súd na hlavnom pojednávaní vykonal v predmetnej veci všetky potrebné a dostupné dôkazy... Ak má súd (už súd prvého stupňa) za to, že dokazovanie určitej relevantnej okolnosti je dostatočné, nesmie konanie zdržiavať nadbytočným (a v tomto kontexte) priťahovým dokazovaním z iných možných zdrojov.“

Najvyšší súd tieto úvahy k rozsahu dokazovania v súvislosti s namietaným dôkazným návrhom doplnia v tom smere, že nespĺňa podmienky obsiahnuté v § 240 ods. 4 Trestného poriadku, nakoľko neoznačuje konkrétny dôkazný prostriedok (napr. osobu svedka či listinu) ani okolnosť, ktorá sa má objasniť jeho vykonaním. Existencia takéhoto dôkazu v niektorom z naznačených spisov, ktorý by navyše mal podstatne ovplyvniť postavenie obvineného, a teda celkovú spravodlivosť konania, je čisto hypotetická, pričom ani tvrdenie o manipulácii s vyšetrovaním nebolo preukázané. Zároveň, výpočet dôkazov a z nich prijaté skutkové zistenia, tvoriace materiálny základ pre uznanie viny obvineného zo skutkov 1/ a 2/,

sú zrozumiteľne a presvedčivo vyjadrené v odôvodnení rozsudkov prvostupňového (najmä na str. 115 až 119) i odvolacieho súdu (najmä na str. 66 až 67 a 69).

Námietka spočívajúca v napomáhaní obžaloby, resp. porušení zásady rovnosti zbraní ostala vo všeobecnej rovine bez uplatnenia konkrétnych výhrad, ku ktorým by dovolací súd mohol zaujať bližšie vyjadrenie.

Rozhodovaniu úradnej osoby, ktorá mala byť vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania, zodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Tento dovolací dôvod podľa názoru obvineného má naplňovať účasť sudkyň JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Dany Wänkeovej na jeho nezákonnom vzatí do väzby uznesením najvyššieho súdu zo 6. júna 2019, sp. zn. 4 Tost 20/2019.

V ustanovení § 31 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku sú upravené prípady zákazu kumulácie funkcií, ktoré sú obligatónym dôvodom na vylúčenie sudcu, pričom medzi ne nepatrí situácia, ak po podaní obžaloby vec pripadla sudcovi, ktorý predtým v rovnakej veci rozhodoval o väzbe obvineného. Menované sudkyne navyše rozhodovali o väzbe obvineného v celkom odlišnej veci (týkajúcej sa fyzickej likvidácie J. E.), takže námietka porušenia obvineného prezumpcie neviny týmto väzobným rozhodnutím je celkom irelevantná z hľadiska skúmania ich prípadného pomeru k veci. Vo všeobecnosti nesúhlas s odbornou spôsobilosťou, postupom a rozhodnutím sudcu či jeho preukázané pochybenie v konaní tiež nie sú dôvodom na jeho vylúčenie z vykonávania úkonov v danej veci, nakoľko nepredstavujú žiaden druh pomeru vymedzený v § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

Ani najvyšší súd teda v argumentácii dovolateľa neidentifikoval žiadnu pochybnosť o nezaujatosti ním namietaných sudkyň, pre ktorú mali byť vylúčené z vykonávania úkonov trestného konania v tejto veci.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže naplniť, ak odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorý nebol súdom vykonaný zákonným spôsobom (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I.).

Domová prehliadka je procesným prostriedkom, ktorým sa zaistujú veci alebo osoby dôležité pre trestné konania vrátane dôkazov. V tomto ohľade, pokiaľ dovolateľ sám neuviedol žiaden dôkaz získaný pri tomto úkone, ba navyše na ktorého základe došlo k jeho odsúdeniu, dotknutej námietke nemožno priznať žiadnu relevanciu.

Atribúty dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku naplňa, ak napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Obvinený namietol nesprávnosť právneho posúdenia skutku 1/ z dôvodu časovej pôsobnosti právnej úpravy trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a § 296 Trestného zákona.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona a podobne aj podľa § 16 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

V tomto kontexte treba uviesť, že trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (platí to aj pre identický trestný čin podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.) je trvácim trestným činom (porovnaj s uznesením najvyššieho súdu z 11. júna 2019, sp. zn. 1 TdoV 14/2013, alebo rozsudkom z 28. februára 2022, sp. zn. 1 TdoV 4/2022), ktorý sa

v zmysle § 122 ods. 12 Trestného zákona posudzuje ako jediné konanie, ktoré trvá tak dlho, pokiaľ je protiprávny stav udržiavaný. Pri tomto type trestného činu sa postihuje práve ono udržiavanie protiprávneho stavu, a preto za čas jeho spáchania sa považuje okamih odstránenia protiprávneho stavu a nie čas dokonania. Trváce trestné činy sa v tomto ohľade posudzujú podľa prísnejšieho zákona účinného v čase dokončenia trestného činu (odstránenia protiprávneho stavu) i vtedy, ak časť skutku bola spáchaná v čase účinnosti starého - pre páchatel'a priaznivejšieho zákona a časť za účinnosti nového zákona (k tomu pozri Burda E., Čentíš, J., Kolesár J., Záhora J. a kol. Trestný zákon. Všeobecná časť. Komentár. I. diel, 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2010, str. 10 až 11 a 759 až 760).

Udržiavanie protiprávneho stavu je v tomto prípade naviazané na členstvo obvineného v zločineckej skupine. Podľa ustálených zistení v skutku 1/, ktorými je dovolací súd striktnie viazaný, obvinený spoločne s ďalšími osobami niekedy v roku 1999 založil zločineckú skupinu známu pod označením B. a bol jej členom až do jej zániku koncom roka 2010. Tento skutok bol teda správne posúdený ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona.

V súvislosti so skutkom 2/ obvinený namietol, že nevyjadruje spôsob jeho spáchania v podobe trestnej súčinnosti a ani jeho úmyselné zavinenie.

Zo znenia skutku 2/ vyplýva, že za účelom jeho spáchania sa spoločilo 12 osôb vrátane obvineného, ktorí konali s vopred dohodnutým rozdelením úloh. Z hľadiska právneho posúdenia je trestná súčinnosť na tomto skutku vyjadrená v kvalifikovanej skutkovej podstate trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z. z., keďže iného úmyselne usmrtil(i) ako člen(ovia) organizovanej skupiny. Obvinený sa teda skutku 2/ nedopustil vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., účasti podľa § 10 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a ani ako (osamotený) páchatel' podľa § 9 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.

Nižšie súdy v tomto prípade správne prisúdili obvinenému (aj) kvalifikačný znak podľa § 219 ods. 2 písm. i) Trestného zákona č. 140/1961 Zb., t. j. ako člen organizovanej skupiny. Napriek tomu, že obvinený sa inkriminovaného skutku dopustil ako člen zločineckej skupiny a uvedený trestný čin v čase jeho spáchania výslovne neupravoval takýto kvalifikačný znak - ako člen zločineckej skupiny, resp. nebezpečného zoskupenia v ponímaní § 141 písm. a) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, zločinecká skupina ako najvyššia forma organizovaného zločinu v sebe zahŕňa aj pojem organizovaná skupina. Každý trestný čin spáchaný členmi zločineckej skupiny je teda z obsahového hľadiska pri absencii presnejšej úpravy zároveň spáchaný aj členmi organizovanej skupiny (k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu z 24. septembra 2014, sp. zn. 2 TdoV 6/2023, ktoré prešlo testom ústavnosti v podobe uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. mája 2019, sp. zn. II. ÚS 429/2016).

Pokiaľ ide o námietku absencie zavinenia vo forme úmyslu podľa § 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. pri skutku 2/, k tomu dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že subjektívna stránka predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované - cez jeho konanie obsiahnuté v skutkovej vete rozhodnutia, ktorej znenie je výlučným podkladom pre najvyšší súd pri posudzovaní správnosti jej právneho posúdenia vrátane zavinenia, a teda pri formulovaní záveru o (ne)naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (porovnaj so stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu uverejneného v Zbierke pod č. 3/2011).

Zo skutku 2/ pritom jednoznačne vyplýva priamy úmysel [§ 4 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb.] obvineného spoločne s ďalšími osobami usmrtiť poškodených M. É. a A. K., keďže títo sa spoločili práve za daným účelom, s vopred naplánovaným postupom a rozdelením úloh. Obvinený mal určenú úlohu strelca, pričom po zastavení vozidla, v ktorom sedeli poškodení, sa zapojil do prestrelky, počas ktorej došlo k úmrtiu poškodeného A. K.. Následne sa obvinený podieľal na presune poškodeného M. É. na miesto jeho popravy, kde zotrval aj po tom, čo iné osoby priniesli náradie na kopanie a začalo sa s hĺbením hrobu ešte pred usmrtením poškodeného M. É.. Obvinený sa navyše podieľal na zakopaní tela tohto poškodeného.

Podstatná časť obvineného námietok smeruje k revízii skutkových zistení, ktorými je dovolací súd v tomto konaní prísne viazaný v zmysle vety za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V tomto smere najvyšší súd priznal nulovú relevanciu obvineného tvrdeniam, že nebol členom zločineckej skupiny B. a že súdy vo vzťahu k obojm skutkom, ktoré sa ho týkajú, pripísali nesprávny význam a obsah jednotlivým dôkazom.

V prípade, ak by už začaté trestné stíhanie bolo neprípustné z dôvodu premlčania podľa § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a vyústilo by do iného meritórneho rozhodnutia, proti ktorému je prípustné dovolanie (§ 368 ods. 2 Trestného poriadku), než o zastavení trestného stíhania, došlo by k naplneniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. augusta 2003 bolo možné páchatelovi uložiť trest odňatia slobody na 12 až 15 rokov alebo výnimočný trest.

Podľa § 67 ods. 1 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 30. novembra 2003 trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je 20 rokov, ak ide o trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť výnimočný trest.

Uvedená premlčacia doba v súvislosti so skutkom 2/ začala plynúť 10. apríla 2003 (§ 89 ods. 17 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.) a počas jej trvania vstúpilo do účinnosti prechodné ustanovenie § 437 ods. 4 Trestného zákona, ktoré vykladajúc v súlade so zákazom retroaktivity v neprospech páchatel'a (k tomu pozri rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 91/2015), nemalo vplyv na zmenu (sprísnenie) 20 ročnej premlčacej doby. Obvinený sa navyše v priebehu plynutia tejto premlčacej doby, už za účinnosti aktuálneho Trestného zákona (koncom roku 2010, kedy došlo k dokončeniu páchania trvaceho trestného činu), dopustil iného úmyselného trestného činu [skutku 1/ s premlčacou dobou 20 rokov podľa § 87 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v znení účinnom do 5. augusta 2024], čím podľa § 67 ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. začala plynúť nová premlčacia doba.

Sumarizujúc, v posudzovanej veci nedošlo k neprípustnosti trestného stíhania z dôvodu jeho premlčania podľa § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ani pri jednom zo skutkov, za ktoré bol obvinený uznaný za vinného napadnutým rozsudkom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku napĺňa, ak napadnutým rozsudkom bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákona za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Výkladom opaku to znamená, že pokiaľ obvinenému bol uložený trest v rámci zákonom ustanovenej, resp. upravenej sadzby, otázka jeho primeranosti nie je predmetom dovolacieho prieskumu.

Podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. augusta 2003 je možné uložiť trest odňatia slobody na 12 až 15 rokov alebo výnimočný trest, pod ktorým treba rozumieť v zmysle § 29 ods. 1 naposledy uvedeného zákona trest odňatia slobody nad 15 do 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.

Pre uloženie výnimočného trestu podľa § 29 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. augusta 2003 musia byť kumulatívne splnené tri podmienky: (i) ide o trestný čin, pri ktorom to zákon dovoľuje v osobitnej časti, (ii) stupeň nebezpečnosti spáchaného trestného činu pre spoločnosť je veľmi vysoký a (iii) možnosť nápravy páchatel'a je obzvlášť sťažená.

Obvinenému bol uložený výnimočný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov v súvislosti s trestným činom, za ktorý to zákon dovoľuje, po prijatí odôvodneného záveru, že stupeň nebezpečnosti spáchaných trestných činov je pre spoločnosť mimoriadne vysoký a možnosť nápravy obvineného

obzvlášť sťažená (pozri odôvodnenie napadnutého rozsudku na str. 73 a jemu predchádzajúci rozsudok súdu prvého stupňa najmä na str. 168). Sprísnenie trestu (odňatia slobody o jeden rok) bolo odvolacím súdom odôvodnené predovšetkým s odkazom na odvolaciu argumentáciu prokurátora, ktorá je súčasťou jeho rozhodnutia a v rámci ktorej sa kladie dôraz na závažnosť spáchaných skutkov, spôsob ich vykonania, postoj obvineného a jeho hodnotenie (k tomu pozri str. 71-74 a v nadväznosti na to na str. 22-24).

Spochybňovanie vecnej správnosti a úrovne odbornosti znaleckého posudku, z ktorého súd vychádzal pri formulovaní záveru o možnosti nápravy obvineného, sa netýka posudzovania zákonnosti dôkazu. Ide o súčasť skutkovej argumentácie, ktorej v tomto konaní, ako už bolo uvedené, nie je možné priznať žiadnu relevanciu. Obvinený pritom žiadnu konkrétnu výhradu, týkajúcu sa nezákonnosti dotknutého znaleckého posudku, vo svojom dovolaní nepomenoval.

O skutkovú, a teda bezvýznamnú dovolaciu námietku, ide aj v prípade obvineného nesúhlasu s priznaním viacerých poľahčujúcich okolností (k tomu pozri rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 18/2015).

Z uvedeného vyplýva, že v posudzovanom prípade nedošlo k naplneniu ani dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, nakoľko obvinenému bol po splnení podmienok uvedených v § 29 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. augusta 2003 uložený prípustný druh trestu v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

IV.2. dovolanie obvineného K. K.

Obvinený K. K. v dovolaní namietol: (i) neodôvodnené odmietnutie jeho návrhov na doplnenie dokazovania, (ii) nesprávnosť právneho posúdenia skutkov 1/, 5/ a 10/, (iii) neprípustnosť trestného stíhania za skutok 1/ z dôvodu premlčania, (iv) nesprávnosť ustálených skutkových zistení a (v) uloženie trestu prepadnutia majetku.

Odvolací súd na verejnom zasadnutí konanom 8. októbra 2019 z dôvodu nadbytočnosti odmietol návrh obvineného na doplnenie dokazovania o: prečítanie zápisnice o výsluchu obvinenej Q. E. z 2. augusta 2016 (zv. 12, č. l. 3 065 až 3 078), prečítanie predvolania svedkyne Z. H. zo 4. januára 2019 (zv. 83, č. l. 23 047), oboznámenie uznesenia o vznesení obvinenia okrem iných Ľ. B. (zv. 83, č. l. 23 048), oboznámenie reportáže TV V. na CD nosiči a opätovné vypočutie svedka R. S.. Iné návrhy na doplnenie dokazovania obvinený nemal.

Vychádzajúc zo skoršej časti tohto rozhodnutia, venovanej náležitostiam odmietnutia dôkazného návrhu súdom (obsiahnutej v odpovedi súdu na dovolanie obvineného T. B.), uvedené návrhy mali vyvrátiť verziu obžaloby o smrti poškodených P. T. (skutok 5/) a najmä Ľ. B. (skutok 10/). Vo veci konajúce súdy však ich úmrtie považovali za preukázané celým radom iných dôkazov. Záver o smrti poškodeného P. T. vyplýva z výpovedí osôb priamo zúčastnených na skutku - svedka R. S., obžalovaného D. N. a napokon aj samotného obvineného K. K. (str. 122 rozsudku Špecializovaného trestného súdu). Aj smrť poškodeného Ľ. B. bola preukázaná výpoveďami samotného obvineného, priameho svedka R. S., svedkov z okolia poškodeného: Q. E., Q. W., F. W., rodičov poškodeného, obžalovaného D. N., ďalších svedkov a fotografiami zaistenými pri domovej prehliadke u Q. E. (str. 124 až 126 rozsudku Špecializovaného trestného súdu a k oboom poškodeným str. 61 až 62 a 68 napadnutého rozsudku). Z odôvodnení oboch meritórnych rozhodnutí je teda zrejmé, prečo nebolo vyhovené dôkaznej iniciatíve obvineného.

Najvyšší súd neprípísal žiaden význam výhradám týkajúcim sa kvalifikácie skutku 1/ a neprípustnosti trestného stíhania obvineného zaň, nakoľko v tejto časti súd prijal obvineného vyhlásenie o vine, následkom čoho je v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku nemožnosť účinného dovolania sa v rozsahu takéhoto vyhlásenia okrem podania dovolania pre zásadné porušenie obhajovacích práv podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, k čomu je však za danej situácie oprávnený len minister spravodlivosti (pozri rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 12/2017). Uvedené sa prenáša, resp. má

význam aj pre zodpovedanie námietky naplnenia kvalifikačného znaku spočívajúceho v spáchaní činu v nebezpečnom zoskupení ako člen zločineckej skupiny pri skutkoch 5/ a 10/ a ako člen organizovanej skupiny pri skutku 2/ (k prisúdeniu tohto kvalifikačného znaku v súvislosti so skutkom 2/ pozri tomu zodpovedajúcu časť odôvodnenia tohto rozhodnutia, týkajúcu sa obvineného T. B.).

Dovolací súd ku kvalifikácii skutkov 5/ a 10/ ako obzvlášť závažných zločinov vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona uvádza, že konanie obvineného nespočívalo len v zastrelení poškodených, ku ktorému sa bezprostredne predtým, než mal vystreliť podľa vopred určenej úlohy, neodhodlal. Trestnoprávne relevantná účasť obvineného na skutkoch bola podstatne širšia, počnúc jeho podielom na ich naplánovaní, zabezpečení nástrojov na ich spáchanie, resp. sťaženie ich odhalenia a končiac odstránením tiel poškodených.

Už z týchto skutočností vyplýva, že neobstoí ani tvrdenie o nutnosti použitia § 13 ods. 1 písm. a) Trestného zákona o zániku trestnosti prípravy u obvineného, nakoľko k dokonaniu oboch úkladných vražd došlo aj s výrazným príspevom obvineného, hoci jeho úloha strelca bola nahradená inými osobami.

Navyše, zánik trestnosti prípravy na zločin predpokladá nielen to, že páchatel' upustí od ďalšieho konania smerujúceho k dokonaniu zločinu, ale že v prípade, ak tým nie je súčasne odstránené aj nebezpečenstvo pre zákonom chránený záujem, musí vykonať aj ďalšie opatrenia nevyhnutné na to, aby nebezpečenstvo skutočne pominulo. Takéto konanie je nevyhnutné predovšetkým v prípadoch spoločného konania, a teda pri organizovanej skupine ako jeho vyššej formy. Ak totiž niektorý z členov organizovanej skupiny upustí od ďalšieho konania smerujúceho k spáchaniu trestného činu, nezakáží tým u neho trestnosť prípravy, pokiaľ súčasne neodstráni nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému Trestným zákonom z podniknutej prípravy aj zo strany ostatných členov organizovanej skupiny (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 14/1997). Obvinený pritom neučinil žiadne kroky k odstráneniu nebezpečenstva pre zákonom chránený záujem (páchatelia skutkov 5/ a 10/ boli dohodnutí na zavraždení poškodených; pri skutku 5/ mal záujem na zavraždení poškodeného Ľ. B., pričom obvinený s Ľ. B. „oslovili R. S., že zavraždia poškodeného“, čo napokon uskutočnil práve Ľ. B. a pri skutku 10/ obvinený sám vyzbrojil R. S. strelnou zbraňou, ktorou bol poškodený zavraždený), ba práve naopak, ako už bolo uvedené, v súlade s dohodnutým plánom aj po dokonaní týchto vražd participoval na zbavení sa tiel poškodených.

Obvinený vo svojom dovolaní uplatnil viaceré skutkové námietky, ktorých podstata spočívala v tom, že smrť poškodených P. T. (skutok 5/) a Ľ. B. (skutok 10/) nebola preukázaná, hoci ich úmrtie je z inkriminovaných skutkov zjavné. Pre toto dovolacie konanie je v zmysle už citovanej vety za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku rovnako irelevantnou námietka o jednostrannom hodnotení skutkových nezrovnalostí v rozpore so zásadou v pochybnostiach v prospech (in dubio pro reo).

Pri ukladaní trestu prepadnutia majetku mal odvolací súd podľa obvineného pochybiť procesne (z dôvodu vytvorenia prekážky veci právoplatne rozhodnutej a vzápätí jej porušenia) i hmotnoprávne (neplnením podmienok pre ukladanie tohto druhu trestu).

Procesná námietka obvineného k nemožnosti ukladaní trestu prepadnutia majetku odvolacím súdom vychádza z teórie, že ak jedným rozsudkom sú popri sebe uložené viaceré druhy trestov, tieto treba vnímať de iure ako jeden trest, resp. jeden nedeliteľný výrok o treste (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. 4/1967) a v nadväznosti na to chybného výkladu stanoviska uverejneného v Zbierke pod č. 16/2003, podľa ktorého, ak je v preskúmanom rozsudku chybná oddeliteľná časť výroku o treste a chybu nemožno napraviť zrušením len tohto chybného výroku alebo aj súčasným rozhodnutím vo veci samej, ale treba v konaní pokračovať čo i len zisťovaním podmienok pre prípadné uloženie niektorého ďalšieho druhu trestu, musí vyšší súd vždy zrušiť celý výrok o treste, lebo zrušením iba chybnej oddeliteľnej časti výroku o treste správoplatní nedotknutú časť napadnutého rozsudku vo výroku o vine a nedotknutom výroku o treste, čím je trestné stíhanie právoplatne skončené, a tým vytvorí prekážku pokračovania v konaní - rei iudicatae podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (k

tomu pozri aj právnu vetu stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré bolo prijaté 28. novembra 2024, sp. zn. Tpj 131/2024).

Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd zrušil u obvineného rozsudok súdu prvého stupňa len vo výroku o treste prepadnutia majetku a čo je podstatné, súčasne (v rovnakom čase) mu sám uložil tento druh trestu. Vec mu teda nevrátil na vykonanie ďalších úkonov za účelom prípadného uloženia ďalšieho druhu trestu popri už právoplatne uloženom treste odňatia slobody, čím by vznikla zákonná prekážka v pokračovaní takeéhoto konania (po vrátení veci odvolacím súdom).

Uloženiu trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2011 musel predchádzať záver o kumulatívnom splnení dvoch podmienok: (i) spáchanie niektorého z vybraných trestných činov v tomto ustanovení a (ii) nadobudnutie majetku aspoň v značnom rozsahu trestnou činnosťou alebo z príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti.

Prvá z uvedených podmienok v tomto prípade nerobí väčšie ťažkosti, keďže obvinený bol uznaný za vinného z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona.

Pre vyriešenie druhej podmienky je potrebné najprv všeobecne uviesť, že nadobudnutie majetku v značnom rozsahu (aspoň v sume 26 600 eur podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 5. augusta 2024) nemusí mať pôvod v trestnej činnosti či v príjmoch pochádzajúcich z trestnej činnosti vymedzenej v § 58 ods. 2 Trestného zákona (Burda E., Čentěš, J., Kolesár J., Záhora J. a kol. Trestný zákon. Všeobecná časť. Komentár. I. diel, 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2010, str. 439 až 440).

Obvinenému bol v posudzovanej veci ukladaný jeden súhrnný trest s dvoma druhmi trestu aj za dokonaný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) a c) Trestného zákona, t. j. v kvalifikovanej skutkovej podstate spočívajúcej (okrem iného) v spôsobení značnej škody (rozsudok Okresného súdu Trnava z 19. apríla 2016, sp. zn. 7T/180/2015); podľa § 124 ods. 1 Trestného zákona sa na určenie rozsahu trestného činu použijú tie isté kritériá ako na zistenie škody. Okolnosť, že ide o zbiehajúcu sa trestnú činnosť sankcionovanú súhrnným trestom na splnenie podmienok podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2011 Z. z. nemá žiaden vplyv, nakoľko súhrnný trest sa ukladá podľa rovnakých zásad ako trest úhrnný (§ 42 ods. 1 Trestného zákona).

Najvyšší súd nevenoval bližšiu pozornosť argumentácii, ktorou obvinený 9. decembra 2024 doplnil svoje dovolanie, nakoľko k jej uplatneniu došlo zjavne po uplynutí trojročnej lehoty na podanie dovolania v zmysle § 370 ods. 1 Trestného poriadku; napadnuté rozhodnutie bolo obvinenému i jeho obhajkyni doručené 8. novembra 2019 (k nevyhnutnosti včasného uplatnenia dovolacích námietok pozri rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 96/2018).

IV.3. dovolanie obvineného W. M.

Obvinený W. M. v dovolaní namieta: (i) ignorovanie jeho procesnej aktivity, (ii) nesprávnosť právneho posúdenia skutkov 2/ a 3/, (iii) správnosť ustálených skutkových zistení a (iv) neprimeranosť uloženého trestu.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený neuviedol žiadnu konkrétnu námietku, na ktorú by súdy v pôvodnom konaní nemali adekvátne zareagovať, pričom úlohou najvyššieho súdu nie je dopĺňať argumentáciu dovolaťela a následne ju podrobovať vlastnému prieskumu.

Obvinený stroho namieta právne posúdenie skutku 2/ z dôvodu, že nemal najmenšiu vedomosť o plánovanom následku - fyzickej likvidácii poškodeného M. É..

Najvyšší súd k teoretickým východiskám možnosti účinného namietania absencie subjektívnej stránky

odkazuje na tomu zodpovedajúcu časť svojej odpovede k dovolaniu obvineného T. B., s ktorým obvineného spájajú takmer identické skutkové okolnosti. Obvinený bol taktiež súčasťou skupiny spolčenej s vopred naplánovaným postupom a rozdelením úloh za účelom usmrtenia poškodených M. ě. a A. K., ktorého sa držal po celú dobu páchania skutku, počnúc zapojením sa do prestrelky po zastavení vozidla s poškodenými, počas ktorej došlo k úmrtiu poškodeného A. K., až po účasť na presune poškodeného M. ě. na miesto jeho popravy. Z toho vyplýva, že aj tento obvinený v plnej šírke vedel, na akom skutku sa podieľa, a to vrátane zamýšľaného následku v podobe usmrtenia dvoch osôb, ku ktorému aj došlo.

Kvalifikáciu skutku 3/ obvinený spochybnil z podobného dôvodu, že nemal motiváciu usmrtiť poškodeného T. T..

Motív ako fakultatívny znak subjektívnej stránky je súčasťou kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 2 písm. j) Trestného zákona č. 140/1961 Zb., pričom v skutku 3/ je vyjadrený priamy úmysel i motív (vnútorný podnet vedúci páchatel'a k rozhodnutiu spáchať trestný čin) obvineného dopustiť sa tohto trestného činu. Zo skutku jasne vyplýva, že na fyzickej likvidácii poškodeného T. T. sa dohodol s ďalšími osobami (priamy úmysel), aby nemohol vypovedať o svojej úlohe pri daňových podvodoch (motív).

Skutkovými, a teda z pohľadu tohto dovolacieho konania bezvýznamnými podľa vety za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sú námietky, že sa nedopustil ani jedného zo skutkov, ktoré boli súdmi ustálené na základe výpovedí osôb spolupracujúcich s políciou (k čomu sa dovolací súd na základe širšie koncipovanej námietky bližšie vyjadril v súvislosti s dovolaním obvineného T. B.) a informácií z počutia, resp. že svoje členstvo v zločineckej skupine (skutok 1/) ukončil v roku 2005 a skutok 2/ sa udial inak, ako je uvedený vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa.

Nesprávnu kvalifikáciu skutku 1/ a neprípustnosť trestného stíhania pri tomto skutku obvinený namietal až sekundárne z odlišnej - vlastnej verzie skutkových okolností (že členom zločineckej skupiny B. bol len do roku 2005), čomu rovnako nemožno pripísať žiaden význam.

Nad rámec možno v tomto ohľade poukázať na odpoveď najvyššieho súdu k obdobne vzneseným námietkam obvineného T. B., ktorý bol tiež uznaný za vinného z participácie na skutkoch 1/ a 2/. Dovolanie obvineného by pritom nebolo opodstatnené ani v prípade izolovaného posudzovania skutku 1/ za predpokladu, že jeho členstvo v skupine skončilo v roku 2005. Z hľadiska premlčania trestného stíhania je totiž irelevantné, či tento skutok bol právne posúdený ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. alebo podľa § 296 Trestného zákona; horná sadzba trestu odňatia slobody je u oboch trestných činov rovnaká - 10 rokov, pričom premlčacia doba v prípade trestných činov, pri ktorých je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej 10 rokov (čo platí aj pre tento trestný čin) bola od 1. decembra 2003 v § 67 ods. 1 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. upravená (predĺžená) na 20 rokov [ako je tomu podľa § 87 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v znení účinnom do 5. augusta 2024].

Obvinený namietol neprimeranosť uloženého trestu iba z dôvodu, že nespáchal jemu pripisované skutky, pričom skúmanie tohto aspektu vylučuje samotný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ako to už bolo vysvetlené v skoršej časti tohto rozhodnutia.

Argumentácii obsiahnutej v doplneniach dovolania z 5. augusta 2024, 11. októbra 2024 a 22. januára 2025 najvyšší súd pripísal nulový význam, nakoľko k jej uplatneniu, podobne ako v doplnení dovolania obvineného K. K., došlo zjavne po uplynutí trojročnej lehoty na podanie dovolania (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 96/2018); napadnuté rozhodnutie bolo doručené obvinenému 11. novembra 2019 a jeho obhajcovi 8. novembra 2019.

Najvyšší súd na podklade vyššie rozvedených úvah jednomyseľne - pomerom hlasov 5:0 - odmietol dovolania obvinených T. B., K. K. a W. M..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.